

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

**PROCEDURI SPECIALE ÎN PROCESUL PENAL
CURRICULUM**

FORMATORI:

Valeria ȘTERBEȚ,

Doctor în drept,

judcător la Curtea Constituțională,

formator INJ

Raisa BOTEZATU,

Ex.vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție,

formator INJ

CHIȘINĂU – 2012

I. PRELIMINARII

Normele Codului de procedură penală asigură o desfășurare unitară a procesului penal și formează ceea ce este cunoscut sub denumirea de procedură de drept comun.

Sunt însă anumite situații când, datorită unor particularități, se impune adoptarea și a altor reguli care derogă de la cele de drept comun, tocmai pentru atingerea scopului legii penale și procesual penale, reguli ce compun procedurile speciale.

Normele respective cu toate că nu constituie decât derogări de la normele de drept comun au totuși un conținut și o sistematizare proprie. În sistemul actual, cel al Codului de procedură penală adoptat în 2003 cu modificările și completările ulterioare, se observă tendința sporirii reglementărilor speciale, situație explicată prin preocuparea legiuitorului de a crea și a asigura garanții suplimentare în desfășurarea procesului penal pentru anumite categorii de făptuitori, fiind vorba în special de minori, persoane iresponsabile, infracțiuni săvârșite de persoane juridice, etc., or în alte situații s-a urmărit scopul simplificării procesului penal, așa cum se observă în cazul infracțiunilor flagrante, acordului de recunoaștere a vinovăției ș.a.

Cunoașterea reglementărilor cu caracter special, pe de o parte și pe de altă parte deținerea competențelor și abilităților practice de operare și aplicare a acestor prevederi reprezintă chezașia contribuției de către procuror la înfăptuirea unei justiții echitabile și legale. Reglementările cu caracter special exprimă atenția legiuitorului față de anumite categorii de cauze penale cu participarea anumitor subiecți care datorită stării de vulnerabilitate (minor, incapabil etc.) necesită o apărare judiciară specială, în ideea realizării unei justiții echitabile și pe principii de egalitate. Raționamentul acestei tendințe, poate fi justificat, în contextul democratizării justiției penale și a aspirațiilor de formare a Republicii Moldova ca stat de drept, prin prisma stabilirii valorii umane și a altor concepte ca: dreptul la un proces echitabil, dreptul la apărare, accesul liber la justiție etc. în centrul procesului penal. Anume sub acest aspect și poate fi relevată importanța practică pentru cunoașterea atât de către procuror, cât și de către judecător a reglementărilor cu caracter special, or, anume acestea și edictează actul de înfăptuire a justiției.

Curriculumul disciplinei în cauză se axează pe trei niveluri comportamentale, cu un grad diferit de complexitate: *cunoaștere, aplicare și integrare*.

Nivelul *cunoaștere* presupune acumularea cunoștințelor teoretice, formarea bazei conceptuale în domeniul procedurilor speciale în faza prejudiciară a procesului penal.

Aplicarea presupune altoirea abilităților tipice activității procurorului în vederea aplicării procedurilor speciale, dezvoltarea capacităților de a transpune în plan practic cunoștințele teoretice.

Integrarea își propune ca scop formarea capacităților de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații atipice, soluționarea spețelor, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate, formularea poziției și argumentarea soluțiilor.

Prin studiul disciplinei „Proceduri speciale în procesul penal”, audienții obțin următoarele *competențe*:

- respectarea deontologiei profesionale în polemica cu interlocutorii;
- acumularea dexterității de utilizare a limbajului procesual-penal și adaptarea acestuia la diverse situații socio-culturale;
- aplicarea și interpretarea normelor procesual-penale incluse în Partea Generală și Partea Specială a Codului de procedură penală;
- aplicarea regulilor procedurii speciale relevante la diferite etape ale urmăririi penale și examinării cauzelor concrete;
- evaluarea corectitudinii sau incorectitudinii unor soluții din practica judiciară;
- reevaluarea unor norme ale procedurilor speciale în Partea Specială a Codului de procedură penală;
- formularea unor recomandări teoretice în scopul îmbunătățirii calitative continue a legii procesual-penale privind procedurile speciale în unison cu principiul legalității și oportunității.

II. OBIECTIVELE STANDARD ALE DISCIPLINEI

1. La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să determine normele și instituțiile Dreptului procesual penal în materia reglementării procedurilor speciale;
- să identifice obiectivele reglementărilor din cadrul procedurilor speciale;
- să determine obiectul de reglementare a fiecăreia dintre procedurile speciale;
- să interpreteze normele juridice procesual penale ce reglementează procedurile speciale;
- să evidențieze rolul procedurilor speciale în vederea eficientizării și simplificării justiției penale;
- să stabilească rolul procedurilor speciale în cadrul realizării politicii penale a statului în vederea combaterii eficiente a fenomenului infracțional;
- să relateze despre evoluția procedurilor speciale prejudiciare la diferite etape istorice de dezvoltare;
- să argumenteze corelația doctrinei procedurilor speciale și practica judiciară.
- să determine corelația dintre concepțiile și elaborările doctrinale în domeniul procedurilor speciale și practica judiciară;
- să identifice particularitățile aplicării reglementărilor speciale la începerea și desfășurarea urmăririi penale, precum și în cadrul examinării de către instanța de judecată;
- să identifice particularitățile aplicării reglementărilor speciale față de diferite categorii de participanți la procesul penal;

2. La nivel de aplicare:

- să argumenteze esența unor fenomene sau instituții din domeniul reglementărilor procedurilor speciale;
- să poată aplica noile instituții ale dreptului procesual penal în materia reglementărilor speciale în contextul apariției și dezvoltării lor istorice și în concordanță cu scopul simplificării procedurii prejudiciare;
- să aplice metode eficiente la instruirea juridică a comunității;
- să manipuleze adecvat cu actele procedurale penale, inclusiv cu hotărârile judecătorești penale, în vederea întocmirii lor corecte;
- să clasifice categoriile procedurilor speciale în dependență de criteriile legale și doctrinare;
- să analizeze corelația între doctrina procesual penală în materia procedurilor speciale și practica judecării acestor categorii de cauze penale.
- să stabilească corelația între doctrina și practica aplicării procedurilor speciale la fiecare etapă a procesului penal;

3. La nivel de integrare:

- să evalueze locul procedurilor speciale în cadrul sistemului de drept procesual penal;
- să aprecieze rolul procurorului și al judecătorului în cadrul procedurilor speciale;
- să elaboreze propuneri de *lege ferenda*;
- să-și asume responsabilitatea față de consecințele erorilor determinate de aplicarea incorectă a legii;
- să ia decizii legale în situații concrete ale urmăririi penale și judecării cauzelor;
- să-și perfecționeze continuu capacitatea de a lua decizii legale în situații concrete ale urmăririi penale și judecării cauzelor penale potrivit reglementărilor înserate în procedurile speciale;
- să formuleze propuneri de compatibilizare a prevederilor normelor procesual-penale autohtone în materia reglementărilor speciale cu prevederile legislației europene și prevederile convențiilor internaționale ratificate de Republica Moldova.

III. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Semestrul	Numărul de ore		Evaluarea	Responsabili de disciplină
		C	S		
SO	II	12	24	examen	Șterbeț Valeria Botezatu Raisa

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de curs:

Nr.	Tema	Realizarea în timp
1.	Efectuarea urmăririi penale de către procuror în cauzele privind minorii. Particularitățile judecării cauzei în prima instanță privind minorii	2
2.	Conducerea urmăririi penale de către procuror în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate. Probleme teoretico-practice privind procedura aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical.	2
3.	Rolul procurorului și al instanței de judecată în aplicarea procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției	2
4.	Particularitățile urmăririi penale și examinării unor categorii de cauze penale (privind infracțiunile flagrante, privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale)	2
5.	Rolul procurorului și al instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor legate de asistența juridică internațională în materie penală	4
	Total	12

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor de seminar:

Nr.	Tema	Realizarea în timp
1.	Efectuarea urmăririi penale de către procuror în cauzele privind minorii. Particularitățile judecării cauzei în prima instanță privind minorii.	4
2.	Conducerea urmăririi penale de către procuror în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate. Probleme teoretico-practice privind procedura aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical.	4
3.	Rolul procurorului și al instanței de judecată în aplicarea procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției.	4
4.	Particularitățile urmăririi penale și examinării unor categorii de cauze penale (privind infracțiunile flagrante, privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale).	4
5.	Rolul procurorului și al instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor legate de asistența juridică internațională în materie penală	8
	Total	24

V. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

Obiectivele de referință	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> • Să definească procedura în cauzele privind minorii • Să determine garanțiile procesual penale suplimentare în cauzele privind minorii • Să se relateze despre drepturile și obligațiile martorului minor • Să relateze despre obiectul probațiunii și limitele probațiunii în cauzele privind minorii • Să identifice limitele de aplicare a dispozițiilor procedurii în cauzele privind minorii și după atingerea vârstei de 18 ani. • Să identifice particularitățile începerii și desfășurării urmăririi penale în cauzele cu făptuitori minori • Să argumenteze rațiunea disjungerii cauzei penale cu minori • Să determine particularitățile aplicării măsurilor procesual penale față de minori • Să argumenteze rolul referatului presentințial de evaluare psihosocială a minorului • Să recomande soluții la terminarea urmăririi penale în privința minorului • Să proiecteze ordonanțe privind încetarea procesului penal cu liberarea de răspundere penală a minorului • Să propună soluții de optimizare a urmăririi penale în cauzele cu făptuitori minori • Să identifice măsurile procesuale legate de punerea pe rol a cauzelor privind infracțiunile săvârșite de minori • Să relateze despre măsurile premergătoare ședinței de judecată • Să utilizeze ancheta socială • Să argumenteze necesitatea și impactul asistenței juridice asupra rezolvării cauzelor privind infracțiunile săvârșite de minori • Să evalueze etapele desfășurării judecării în cauzele cu infractori minori • Să argumenteze chestiunile ce urmează a fi soluționate de instanță la adoptarea sentinței în procesul unui minor • Să formuleze soluții legale privitor la rezolvarea cauzelor penale privind infracțiunile săvârșite de minori • Să argumenteze soluția liberării de către instanță a minorului de pedeapsă penală cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ 	<p>Tema 1. Efectuarea urmăririi penale de către procuror în cauzele privind minorii. Particularitățile judecării cauzei în prima instanță privind minorii</p> <ul style="list-style-type: none"> • particularitățile începerii și desfășurării urmăririi penale în cauzele cu făptuitori minori • rațiunea disjungerii cauzei penale cu minori • particularitățile aplicării măsurilor procesual penale față de minori • terminarea urmăririi penale în privința minorului • încetarea procesului penal cu liberarea de răspundere penală a minorului • punerea pe rol a cauzelor privind infracțiunile săvârșite de minori și măsurile premergătoare ședinței de judecată • ancheta socială și asistența juridică • desfășurarea judecării în cauzele cu infractori minori • chestiunile ce urmează a fi soluționate de instanță la adoptarea sentinței în procesul unui minor • liberarea de către instanță a minorului de pedeapsă penală cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ

<ul style="list-style-type: none"> • Să definească procedura în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate • Să determine garanțiile procesual penale suplimentare în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate • Să relateze despre obiectul probațiunii și limitele probațiunii în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate • Să argumenteze particularitățile desfășurării urmăririi penale în cauzele privind persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile penale în stare de iresponsabilitate sau care s-au îmbolnăvit de o boală psihică după săvârșirea infracțiunii • Să estimeze rolul procurorului în asigurarea legalității internării persoanei în instituția psihiatrică • Să stabilească condițiile și procedura disjungerii cauzei penale cu făptuitori iresponsabili • Să relateze despre terminarea urmăririi penale și soluțiile dispuse de către procuror la această etapă • Să proiecteze soluțiile procurorului la etapa terminării urmăririi penale în cauzele privind persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile penale în stare de iresponsabilitate sau care s-au îmbolnăvit de o boală psihică după săvârșirea infracțiunii • Să descrie măsurile preparatorii pentru ședința de judecată în vederea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical • Să determine particularitățile judecării cauzelor penale cu făptuitori iresponsabili • Să utilizeze soluțiile legale privind rezolvarea cauzelor penale cu făptuitori iresponsabili • Să determine structura și conținutul sentinței de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical • Să proiecteze sentințe de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical • Să argumenteze verificarea necesității de a aplica în continuare măsurile de constrângere cu caracter medical 	<p>Tema 2. Conducerea urmăririi penale de către procuror în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate. Probleme teoretico-practice privind procedura aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical.</p> <ul style="list-style-type: none"> • particularitățile desfășurării urmăririi penale în cauzele privind persoanele care au săvârșit fapte prejudiciabile penale în stare de iresponsabilitate sau care s-au îmbolnăvit de o boală psihică după săvârșirea infracțiunii • rolul procurorului în asigurarea legalității internării persoanei în instituția psihiatrică • condițiile și procedura disjungerii cauzei penale cu făptuitori iresponsabili • terminarea urmăririi penale și soluțiile dispuse de către procuror la această etapă • măsuri preparatorii pentru ședința de judecată în vederea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical • judecarea și soluționarea cauzei de către instanța de judecată în vederea aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical • sentința de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical • verificarea necesității de a aplica în continuare măsurile de constrângere cu caracter medical
<ul style="list-style-type: none"> • Să definească instituția acordului de recunoaștere a vinovăției • Să relateze privitor la originea și răspîndirea acordului de recunoaștere a vinovăției ca modalitate simplificată de atingere a scopului procesului penal • Să stabilească rolul procurorului în asigurarea 	<p>Tema 3. Rolul procurorului și al instanței de judecată în aplicarea procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției.</p> <ul style="list-style-type: none"> • originea și răspîndirea acordului de recunoaștere a vinovăției ca modalitate simplificată de atingere a scopului procesului penal

<p>respectării condițiilor de inițiere a acordului de recunoaștere a vinovăției</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să determine procedura încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției • Să proiecteze acorduri de recunoaștere a vinovăției • Să argumenteze rolul instanței de judecată la aplicarea procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției • Să formuleze soluțiile instanței la examinarea acordului de recunoaștere a vinovăției • Să relateze despre dezbaterile judiciare în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției • Să determine structura și conținutul sentinței în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției • Să proiecteze sentințe în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției 	<ul style="list-style-type: none"> • rolul procurorului în asigurarea respectării condițiilor de inițiere a acordului de recunoaștere a vinovăției • procedura încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției • examinarea de către instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției • soluția instanței la examinarea acordului de recunoaștere a vinovăției • dezbaterile judiciare în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției • adoptarea sentinței în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției
<ul style="list-style-type: none"> • Să definească infracțiunea flagrantă • Să determine cazurile și condițiile de aplicare a procedurii speciale de urmărire a unor infracțiuni flagrante • Să argumenteze constatarea infracțiunii flagrante și verificarea materialelor de urmărire penală • Să proiecteze soluțiile procurorului dispuse în cauzele penale privind infracțiunile flagrante • Să definească procedura privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice • Să identifice particularitățile urmăririi penale asupra infracțiunilor săvârșite de persoane juridice • Să proiecteze actele procedurale întocmite la urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice • Să definească procedura suspendării condiționate a urmăririi penale și liberarea de răspundere penală • Să argumenteze condițiile și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale • Să argumenteze particularitățile examinării demersului procurorului cu propunerea de a libera persoana de răspundere penală • Să proiecteze demersuri ale procurorului cu propunerea de a libera persoana de răspundere penală • Să determine particularitățile judecării cauzelor privind infracțiunile flagrante • Să proiecteze sentințe privind soluționarea cauzelor penale privind infracțiunile flagrante • Să identifice particularitățile judecării 	<p>Tema 4. Particularitățile urmăririi penale și examinării unor categorii de cauze penale (privind infracțiunile flagrante, privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale)</p> <ul style="list-style-type: none"> • cazurile și condițiile de aplicare a procedurii speciale de urmărire a unor infracțiuni flagrante • constatarea infracțiunii flagrante și verificarea materialelor de urmărire penală • particularitățile urmăririi penale asupra infracțiunilor săvârșite de persoane juridice • condițiile și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale • particularitățile examinării demersului procurorului cu propunerea de a libera persoana de răspundere penală • particularitățile judecării cauzelor privind infracțiunile flagrante • particularitățile judecării cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice

<p>cauzelor privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să proiecteze sentințe privind soluționarea cauzelor penale privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice 	
<ul style="list-style-type: none"> • procedura încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției • considerații generale privind reglementările în materia asistenței juridice internaționale în materie penală • rolul procurorului și al instanței de judecată în vederea solicitării și executării comisiei rogatorii • rolul echipei comune de investigații • rolul procurorului și al instanței de judecată în domeniul extrădării • rejudecarea celor judecați în lipsa lor, în caz de extrădare • rolul procurorului și al instanței de judecată la soluționarea problemelor legate de transferul persoanelor condamnat • rolul și atribuțiile procurorului în cadrul procedurii de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine • procedura de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine • Să identifice sfera asistenței juridice internaționale în materie penală • Să determine suportul legal al asistenței juridice internaționale în materie penală • Să definească comisia rogatorie și extrădarea • Să argumenteze rolul procurorului în vederea solicitării și executării comisiei rogatorii • Să stabilească rolul procurorului în domeniul extrădării • Să programeze soluționarea problemelor legate de transferul persoanelor condamnate • Să evalueze rolul și atribuțiile procurorului în cadrul procedurii de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine • Să argumenteze rolul instanței de judecată în vederea solicitării și executării comisiei rogatorii • Să stabilească rolul instanței de judecată în vederea executării cererilor de extrădare • Să programeze soluționarea problemelor legate de transferul persoanelor condamnate • Să evalueze procedura de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine 	<p>Tema 5. Rolul procurorului și al instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor legate de asistența juridică internațională în materie penală</p> <ul style="list-style-type: none"> • procedura încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției • considerații generale privind reglementările în materia asistenței juridice internaționale în materie penală • rolul procurorului și al instanței de judecată în vederea solicitării și executării comisiei rogatorii • rolul echipei comune de investigații • rolul procurorului și al instanței de judecată în domeniul extrădării • rejudecarea celor judecați în lipsa lor, în caz de extrădare • rolul procurorului și al instanței de judecată la soluționarea problemelor legate de transferul persoanelor condamnat • rolul și atribuțiile procurorului în cadrul procedurii de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine • procedura de recunoaștere a hotărârilor instanțelor străine

VI. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ

SUBIECTE/PROBLEME	FORME DE REALIZARE	MODALITĂȚI DE EVALUARE
1. Efectuarea urmăririi penale de către procuror în cauzele privind minorii. Particularitățile judecării cauzei în prima instanță privind minorii	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referate/rezumatate. 2. Analiza datelor statistice. 3. Analiza modificărilor legislative 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea rezultatelor; - publicarea rezumatelor; - participarea la mese rotunde, conferințe științifice;
2. Conducerea urmăririi penale de către procuror în cauzele penale cu făptuitori în stare de iresponsabilitate. Probleme teoretico-practice privind procedura aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiu de caz. 3. Proiecte. 4. Referate. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea rezultatelor; - participarea la conferințe științifice; - elaborarea și publicarea articolelor.
3. Rolul procurorului și al instanței de judecată în aplicarea procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiu de caz. 2. Proiecte. 3. Referate. 	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la conferințe științifice; - elaborarea articolelor; - prezentarea rezultatelor.
4. Particularitățile urmăririi penale și examinării unor categorii de cauze penale (privind infracțiunile flagrante, privind infracțiunile săvârșite de persoane juridice și procedura suspendării condiționate a urmăririi penale)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referate/rezumatate. 2. Proiecte. 	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la conferințe științifice; - elaborarea articolelor; - prezentarea rezultatelor.
5. Rolul procurorului și al instanței de judecată privind soluționarea chestiunilor legate de asistența juridică internațională în materie penală	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referate/rezumatate. 2. Studii 3. Analiza modificărilor legislative 	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la conferințe științifice; - prezentarea rezultatelor.

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

A) Evaluarea curentă a rezultatelor academice

Participarea audienților în cadrul activităților practice

Chestionare

Participarea la dezbateri

Din subiectele propuse pentru activitatea individuală fiecare audient va pregăti un raport

Studii de caz

Rezolvarea spețelor

Elaborarea actelor procedurale întocmite de procuror, judecător la aplicarea procedurilor speciale

Studierea dosarelor penale

Analiza modificărilor legislative

Simularea de procese penale în fazele urmăririi penale și a judecării

Probe scrise (două testări obligatorii)

Mostră: **Asistența juridică internațională în materie penală**

1. Descrieți cazurile de refuz a acordării asistenței juridice internaționale.
2. Argumentați condițiile transferului persoanelor condamnate în cadrul acordării asistenței juridice internaționale în materie penală.
3. Apreciați utilitatea **echipei comune de investigații**.

Mostră: **Procedura aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical**

1. Reproduceți despre obiectul probațiunii în cadrul procedurii aplicării de către instanța de judecată a măsurilor de constrângere cu caracter medical.
2. Stabiliți condițiile de clasare a procedurii privind aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical și restituire a cauzei procurorului pentru urmărirea penală în procedură generală.
4. Elaborați o sentință de aplicare a măsurii de constrângere cu caracter medical.

Probe orale (teste-grilă)

Mostră de teste-grilă

Durata audierii neîntrerupte a martorului nu poate depăși:

- a. 2 ore, iar durata generală, în aceeași zi, nu poate depăși 4 ore.
- b. 4 ore, iar durata generală, în aceeași zi, nu poate depăși 8 ore.
- c. 4 ore, iar durata generală, în aceeași zi, nu poate depăși 6 ore.

Aducerea silită se efectuează în baza:

- a. ordonanței de aducere, eliberate de organul de urmărire penală, sau a încheierii instanței de judecată.
- b. Încheierii judecătorului de instrucție.
- c. Ordonanței procurorului.

Nu pot fi supuse aducerii silite persoanele:

- a. Femeile.
- b. Bătrânii.
- c. Minorii în vârstă pînă la 14 ani.

B) Evaluare sumativă finală (examen în scris)

Mostră de test

Testul nr. _

Subiectul 1. Suspendarea condiționată a urmăririi penale

- 1.1 Numiți cauzele și condițiile când este posibilă suspendarea condiționată a urmăririi penale cu liberare ulterioară de răspundere penală.
- 1.2 Argumentați procedura de suspendare condiționată a urmăririi penale.
- 1.3 Apreciați oportunitatea suspendării condiționate a urmăririi penale cu liberare ulterioară de răspundere penală în corelație cu principiul oficialității procesului penal și principiile de activitate ale procuraturii.

Subiectul 2. Urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante.

- 2.1 Definiți conceptul și numiți cazurile în care se aplică procedura specială de urmărire și judecare a infracțiunilor flagrante.
- 2.2 Determinați modul de verificare a materialelor și judecare a cazurilor de infracțiuni flagrante.
- 2.3 Exprimați atitudinea față de oportunitatea procedurii speciale aplicat în cazurile de investigare a infracțiunilor flagrante, motivați.

Subiectul 3. Acordarea asistenței juridice internaționale în materie penală.

- 3.1 Prin intermediul căror organe de stat statul străin se poate adresa Republicii Moldova privind acordarea asistenței juridice internaționale în materie penală.
- 3.2. În ce cazuri Republica Moldova poate refuza acordarea asistenței juridice internaționale în materie penală.
- 3.3. Întocmiți o cerere de comisie rogatorie.

Testul nr. _

Subiectul 1. Rolul instanței de judecată la aplicarea acordului de recunoaștere a vinovăției

- 1.1 Definiți acordul de recunoaștere a vinovăției
- 1.2 Indicați deosebirile între judecarea în fond a acordului de recunoaștere a vinovăției și procedura obișnuită de judecare.
- 1.3 Argumentați oportunitatea participării judecătorului la faza de negociere a acordului de recunoaștere a vinovăției.

Subiectul 2. Particularitățile judecării cauzelor privind minorii.

- 2.1 Descrieți circumstanțele care urmează a fi stabilite în cauzele privind minorii.
- 2.2 Argumentați condițiile de aplicare față de minor a măsurilor procesuale precum și modul de efectuare a acțiunilor judiciare cu participarea minorilor.
- 2.3 Exprimați atitudinea față de oportunitatea prezenței în lege a instituțiilor de încetare a procesului cât și de liberare de pedeapsă a minorului.

Subiectul 3. Speță

Prin sentința judecătorească, făptuitorul „Y”, deferit justiției pentru săvârșirea faptei prevăzute de art.264 alin.1 CP, a fost recunoscut iresponsabil. Instanța de judecată prin sentință a încetat procesul penal și a dispus neaplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, iar făptuitorul a fost transmis în grija rudelor și pus sub supravegherea medicilor la locul de trai. Procurorul a atacat cu apel sentința instanței de judecată.

1. *Apreciați legalitatea sentinței .*
2. *Apreciați admisibilitatea apelului procurorului.*
3. *Care sunt condițiile aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical?*

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

ACTELE NORMATIVE

1. Constituția Republicii Moldova, 29 iulie 1994. M.O. nr.1 din 12.08.1994
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova, din 14 martie 2003. M.O. nr.104-110 din 07.06.2003
5. Lege cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008. M.O. nr.55-56/155 din 17.03.2009
6. Legea cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002. Republicat: M.O. nr.159/582 din 04.09.2010
7. Legea cu privire la poliție nr.416 din 18.12.1990. Republicat: M.O.nr.17-10/56 din 31.01.2002
- 8. Legea cu privire la activitatea specială de investigații, nr.59 din 29.03.2012, M.O.nr.113-118/373 din 08.06.2012**
9. Legea Republicii Moldova cu privire la retribuirea mijloacelor cheltuite pentru lecuirea persoanei pătimase de la acțiuni criminale, nr. 79-XIII din 28.04.1994. Monitor, nr.5/140 din 1994
10. Legea cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal nr.105-XVI din 16.05.2008. M.O.nr.112-114/434 din 27.06.2008
11. Legea Republicii Moldova cu privire la retribuirea daunei cauzate de acțiunile ilicite ale organelor de cercetare penală, anchetare preliminară, procuraturii și instanțelor de judecată, nr.1545-XIII din 25.02.1998. M.O. nr.50-51/359 din 04.06.1998
- 11. Legea Republicii Moldova privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nr. 87 din 21.04.2011, M.O.nr.107-109/282 din 01.07.2011**
12. Legea Republicii Moldova privind organizarea judecătorească, nr.514-XIII din 06.07.1995. M.O. nr.58/641 din 19.05.1995
13. Legea Republicii Moldova cu privire la statutul judecătorului, nr.544-XIII din 20.07.1995. Republicat: M.O.nr.117-119/949 din 15.08.2002
14. Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Supremă de Justiție, nr.789-XIII din 26.03.1996. Republicat: M.O.nr.196-199/764 din 12.09.2003

ACTE INTERNAȚIONALE

1. Declarația universală a drepturilor omului (10.12.1948).
2. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (4.11.1950).
3. Regulile standardelor minimale de tratare a deținuților (1955).
4. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (1966).
5. Convenția împotriva torturilor și a altor forme de comportament și pedepse antiumane, crude sau care înjosesc demnitatea omului (1984).
6. Principiile generale, privitor la independența organelor judecătorești (1985).
7. Declarația principiilor generale ale justiției pentru victimele infracțiunilor și abuzurilor de putere (1985).
8. Regulile standardelor minimale al ONU privitor la efectuarea justiției în privința infractorilor minori (1985).
9. Convenția despre drepturile copilului (1989).
10. Cumulul de principii pentru apărarea tuturor persoanelor reținute sau arestate în orice formă ar fi fost aceasta efectuată (1988).
11. Convenția europeană despre colaborarea reciprocă privind asistența juridică internațională în materie penală și protocolul ei (1959).
12. Convenția europeană despre valabilitatea internațională a sentințelor pe cauzele penale (1970).
13. Convenția țărilor CSI privind asistența juridică și raporturile de drept în

- procesele civile, familiale și penale (22.01.1993).
- 14.Tratatul între Republica Moldova și Federația Rusă cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală (25.02.1993).
 - 15.Tratatul între Republica Moldova și Ucraina cu privire la asistența juridică și relațiile juridice în materie civilă și penală (13.12.1993).

MANUALE și MONOGRAFII

- 1.Berger V., Jurisprudența CEDO, IRDO, București, 1998.
- 2.Crișu Anastasiu, Drept procesual penal / *Proceduri speciale*, București, Tipo-Aktis S.A. 2004.
- 3.Duculescu V., Protecția juridică adrepturilor omului, București, Lumina-lex, 1998.
- 4.Dvoracek Maria V., Lupu Gheorghe, Teoria generală a dreptului, Iași, 1996.
5. I. Dolea, Dm. Roman, I. Sedlețchi, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S.Ursul, Drept procesual penal, Cartier juridic, 2005.
6. I. Dolea, Dm. Roman, T. Vizdoagă, V. Rotaru, A. Cerbu, S. Ursu, R. Botezatu, V. Șterbeț, E. Erjiu. Codul de procedură penală. Comentariu, Cartier juridic, 2005
- 7.Mateuț Gh., Tratat de drept procesual penal, București , 1999.
- 8.Mole Nuala, Harby Catarina, Dreptul la un proces echitabil. Ghid privind punerea în aplicare a articolului 6 al Convenției europene pentru Drepturile Omului, Chișinău, 2003.
- 9.Neagu I., Tratat de procedură penală, București, 1997.
- 10.Nictoreanu Gh., Apetrei M., Nae L., Paraschiv C., Dumitru A. Drept procesual penal. – București, 1996.
- 11.Nicolae Eugenia, Urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante, București, Lumina Lex, 1999.
- 12.Păvăleanu V., Drept procesual penal. Partea generală, București, 2001.
- 13.Pintea A., Drept procesual penal, București, 2002.
- 14.Pitulescu I., Derșidan E., Abraham P., Ranete I., Dicționar explicativ și practic de drept penal și procesual penal, București,1997.
- 15.Pitulescu T., P.Abraham, Derșidau E., Ranete I. Dicționar de termeni juridici uzuali explicativ – practic. –București, 1997.
- 16.Pop T., Drept procesual penal, Vol. I, Cluj-Napoca, 1946.
- 17.Tulbure A.Ș., Tatu A.M., Tratat de drept procesual penal, București, 2001.
- 18.Vida I., Drepturile omului în reglementări internaționale, București, 1999.
- 19.Volonciu N., Tratat de procedură penală, Vol. I, București, 1997.
- 20.Volonciu N., Tratat de procedură penală, Vol. II, București, 1997.
- 21.Власова Н. А., Досудебное производство в Уголовном процессе, Moscova, 2000.
- 22.Волженкина В.М. Выдача в Российском уголовном процессе. Москва, 2002
- 23.Григорьев В.Н., Химичев Г. П., Уголовный процесс. Москва, 2003.
- 24.Громов В., Уголовный процесс, Moscova, 1998.
- 25.Громов Н. А., Зайцева С.А., Оценка доказательств, Moscova, 2002.
- 26.Сафаров Низами Экстрадиция в международном уголовном праве. Проблемы теории и практики. Москва, 2005.

NOTĂ: Curricula este actualizată în conformitate cu modificările CPP și adusă în concordanță cu numărul de ore alocat conform Planului de învățământ pentru anii 2012-2014